

Jaarverslag van de Vereniging Wikimedia Nederland 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Wikimedia Nederland	4
2. Hoogtepunten 2018	6
3. Programma Ondersteuning aan de community	8
3.1 Een gezonde Wikimedia-gemeenschap	8
3.1.1 E-learning programma online communicatie en omgangsvormen	8
3.1.2 Bijeenkomsten	9
3.1.3 WikiconNL	10
3.1.4 Survey onder bewerkers en lezers	10
3.1.5 Trainingen	11
3.2 Nieuwe bewerkers	12
3.3 Steun voor de bewerkers	12
3.3.1 Bronnen	13
3.3.2 Spiekbriefjes	14
4. Programma Inhoud	15
4.1 Samenwerken met externe organisaties	15
4.1.1 Wikimedians in Residence	15
4.1.2 Samenwerking met erfgoedinstellingen	18
4.1.3 Openbare bibliotheken	20
4.1.4 Samenwerking met universiteiten en hogescholen	21
4.2 Brede en diverse kennis	21
4.2.1 Nederland en de wereld	21
4.2.3 Gendergap	23
4.2.5 Wiki Loves Monuments	26
4.3 Lobby en voorlichting over vrije kennis	26
5. Communicatie, stakeholders en draagvlak	27
6. Fondsenwerving en donaties	28
7. De Vereniging en kantoor	29
8. Toekomstige ontwikkelingen	31
Colofon	32
Opmaak en vormgeving	32
Auteursrechten	32

Voorwoord

In 2018 heeft de Vereniging Wikimedia Nederland op basis van de meerjarenstrategie 2017-2020 een groot aantal uiteenlopende activiteiten ontwikkeld. In dit jaarverslag presenteren wij een overzicht van deze activiteiten, die we dankzij de hulp van vele enthousiaste vrijwilligers en in samenwerking met betrokken partners hebben kunnen organiseren.

De primaire focus van Wikimedia Nederland is het vrij beschikbaar maken van in Nederland aanwezige of voor Nederland relevante kennis. We geven hier invulling aan door het creëren van een omgeving waarin vrijwilligers en kennis- en erfgoedinstellingen, zoals het hoger onderwijs, musea, archieven en bibliotheken, samenwerken om kennis te delen via Wikimedia-projecten als Wikipedia, Wikidata en Wikimedia Commons. Het vullen van lacunes in de kennis die door Wikimedia-projecten beschikbaar wordt gesteld, en het relevant houden van de Wikimedia-projecten voor huidige en toekomstige lezers is even belangrijk.

Ik hoop dat u dit jaarverslag met plezier en belangstelling zult lezen.

Namens Wikimedia Nederland

Frans Grijzenhout

Voorzitter Wikimedia Nederland

1. Wikimedia Nederland

Stel je een wereld voor waarin iedereen vrijelijk gebruik kan maken van het geheel van alle menselijke kennis.

Wikimedia Nederland streeft naar een wereld waarin iedereen toegang heeft tot het geheel van menselijke kennis. Om informatie en materiaal te verzamelen en vrij beschikbaar te maken werkt Wikimedia Nederland samen met vrijwilligers die actief zijn in Wikimedia-projecten, en met kennis- en erfgoedinstellingen.

Wikimedia Nederland biedt vrijwilligers ondersteuning, organiseert activiteiten en trainingen, werft fondsen, is een spreekbuis naar het algemene publiek, en eerste aanspreekpunt voor organisaties en instellingen die samenwerking zoeken. Wikimedia Nederland zorgt voor informatie en publiciteit rondom het onderwerp vrije kennis en adviseert collectiebeherende instellingen bij het vrijgeven en uploaden van (beeld)materiaal. Waar nodig mengt Wikimedia Nederland zich in het maatschappelijk debat over het auteursrecht en de vrijheid van het internet.

Wikimedia Nederland vierde dit jaar haar 12,5 jarig jubileum tijdens de Algemene Leden Vergadering (ALV) op 29 september die voor deze gelegenheid in het Spoorwegmuseum te Utrecht plaatsvond.

De Vereniging Wikimedia Nederland is een zelfstandige rechtspersoon onder Nederlands recht en door de Wikimedia Foundation in San Francisco formeel erkend als een 'chapter'. Oftewel een organisatie die op landelijk niveau werkt aan het realiseren van de doelstelling van de wereldwijde Wikimedia-beweging. De Wikimedia Foundation heeft echter geen zeggenschap over of verantwoordelijkheid voor de activiteiten van Wikimedia Nederland.

Wikipedia is één van de meest geraadpleegde kennisbronnen ter wereld en wordt helemaal geschreven, aangevuld en verbeterd door vrijwilligers.

Hoewel Wikimedia Nederland nauw samenwerkt met de vrijwilligers die in Nederland actief zijn binnen Wikipedia en andere Wikimedia-projecten, heeft zij geen verantwoordelijkheid voor of bevoegdheid over de inhoud van deze projecten. Besluiten over de inhoud en over de eisen waaraan de inhoud moet voldoen, worden genomen door de bewerkersgemeenschap en in allerlaatste instantie door de Wikimedia Foundation als juridisch eigenaar.

Wikimedia Nederland...

- ondersteunt in Nederland de vrijwilligers van Wikipedia en andere Wikimedia-projecten
- adviseert Nederlandse musea, archieven en bibliotheken die hun kennis willen delen via Wikipedia en andere Wikimedia-projecten
- werkt samen met universiteiten en hogescholen
- draagt uit, met de Wikimedia-projecten en activiteiten als voorbeeld, dat vrije kennis en vrije licenties een waardevolle bijdrage aan de samenleving zijn
- organiseert cursussen, workshops, fotowedstrijden en schrijfbijeenkomsten
- zorgt dat Nederlandse kennis beschikbaar is voor Wikipedia-vrijwilligers in andere landen

Wat wil Wikimedia Nederland bereiken?

Elan rond de vrije kennis projecten van de Wikimedia-beweging, in een open community die bruist van positieve energie en in samenwerking met een breed spectrum aan samenwerkingspartners.

Speerpunten van de meerjarenstrategie 2017-2020:

- Bevorderen vrije kennis: bijdragen aan de Wikimedia-projecten door het vrijgeven of delen van kennis wordt voor instellingen een vanzelfsprekendheid.
- Relatie met de lezers: meer inzicht verkrijgen in de wensen en ervaringen van Wikimedia-gebruikers en mogelijkheden stimuleren tot directe communicatie met of feedback van lezers.
- Ondersteunen bewerkers: optimale ondersteuning bieden aan bewerkers blijft een prioriteit.
- Vernieuwing inhoud: stimuleren gebruik van diverse vormen van kennisrepresentatie waaronder infographics, video en geluid en animaties.

2. Hoogtepunten 2018

Ondersteuning van de gemeenschap van Wikimedia-vrijwilligers in Nederland, evenals verbetering en uitbreiding van de vrij beschikbare kennis, staan centraal bij Wikimedia Nederland. Samen met partners en vrijwilligers ontwikkelt WMNL activiteiten die bijdragen aan het beschikbaar maken van meer kennis, en het enthousiasmeren van nieuwe bewerkers. Partners leveren via hun collecties kennis aan of verlenen medewerking aan de organisatie van Wikimedia-projecten.

Dit jaar heeft Wikimedia Nederland de cursus 'Effectief online samenwerken' opengesteld voor de Wikipediagemeenschap. Dit trainingsprogramma is in opdracht van Wikimedia Nederland opgesteld door het bureau eCoachPro, in samenwerking met een begeleidingsgroep van Wikipedianen. Het is op maat geschreven voor de Nederlandstalige Wikipedia en de eerste versie is door een aantal actieve Wikipedianen getest. Doel van het programma is Wikipedianen in staat te stellen online strategisch om te gaan met moeilijke communicatiesituaties (en -partners).

De informatie over Caribisch Nederland op Wikipedia is nog niet zo goed vertegenwoordigd als zou moeten. Binnen het programma *Nederland en de wereld* heeft Wikimedia Nederland in 2018 via skype gedurende vier weken een cursus over Wikipedia, Wikimedia Commons en Wikidata gegeven aan werkgroepen op Aruba, Bonaire en Curaçao. Daarnaast werden in 2018 bij het Nationaal Archief in Den Haag van september tot en met december maandelijks schrijfbijeenkomsten georganiseerd om de informatie over Suriname en het Caribisch gebied uit te breiden, aan te vullen en te actualiseren.

Nog altijd dragen er veel meer mannen dan vrouwen actief bij aan Wikipedia. Het thema *Gendergap* wordt al langere tijd ondersteund door Wikimedia Nederland en deze steun is ook voortgezet in 2018. Zo heeft Wikimedia Nederland twee hackathons georganiseerd onder de naam Wiki Techstorm. Doel van de Techstorm was het enthousiasmeren van vrouwen en mensen met een non-binary genderidentiteit om bij te dragen aan de technische kant van de Wikimedia-projecten.

Binnen de erfgoedsector en het hoger onderwijs bevinden zich belangrijke partners van Wikimedia Nederland. De collecties en kennis die deze instellingen in huis hebben maken Wikipedia en andere platforms van Wikimedia rijker en completer. De instellingen op hun beurt weten via Wikipedia en zusterprojecten een enorm publiek te bereiken; hun collecties worden door een actieve vrijwilligersgemeenschap verrijkt. In 2018 hebben we ons meer gericht op trainingen en het ontwikkelen van tools die partners in staat stellen om zelfstandig bij te dragen aan de Wikimediaprojecten.

Dankzij het Wikimedian-in-Residence (WiR) programma bij Erfgoed Gelderland was het mogelijk om met hulp van onder meer het Nederlands Openluchtmuseum, het Afrikamuseum, het Kijk- en Luistermuseum en het Van 't Lindenhoutmuseum meer Gelders erfgoed beschikbaar te stellen op Wikipedia. De Stichting Academisch Erfgoed startte met een Wikimedian in Residence programma om biografische gegevens over Nederlandse hoogleraren toe te voegen aan Wikidata. UNESCO-Nederland rondde een residency af rond Antilliaans erfgoed.

Daarnaast zijn in 2018 diverse activiteiten ontwikkeld gericht op het vergroten van kennis en het ontwikkelen van praktische vaardigheden bij (potentiële) vrijwilligers en medewerkers van partnerinstellingen. Zo werden diverse introductiewerkshops 'Wikipedia bewerken' georganiseerd en werd de *Handleiding Wikipedia* in boekvorm uitgegeven onder de titel "Schrijven voor Wikipedia". (Van Duuren Media, Culemborg, 2018. ISBN 9789463560795) *die sinds september 2018 verkrijgbaar is in de boekhandel*. Met behulp van deze uitgave wil Wikimedia Nederland vooral mensen buiten de Wikimedia-gemeenschap enthousiasmeren om bij te dragen aan Wikipedia.

Wikipedia en meer

Bijna iedereen kent Wikipedia. Echter de Wikimedia-beweging doet meer om zo veel mogelijk kennis vrij beschikbaar te maken voor iedereen.

Wikimedia Commons

Wikimedia Commons is de centrale media-collectie van de Wikimedia-beweging. Deze collectie bevat tientallen miljoenen beeld-, geluids- en andere bestanden die wereldwijd door iedereen, onder bepaalde voorwaarden, vrij gebruikt mogen worden.

WikiWoordenboek

WikiWoordenboek (ook wel Wiktionary) is een vrij toegankelijk woordenboek in vele talen.

Wikidata

Wikidata is een database die oorspronkelijk is opgezet als gemeenschappelijke bron voor gegevens, die veel gebruikt worden in artikelen op Wikipedia, bijvoorbeeld geboortedata en inwoneraantallen. Inmiddels is Wikidata uitgegroeid tot een grote gestructureerde database met vele toepassingsmogelijkheden buiten Wikipedia.

Wikibooks

Wikibooks is een platform om gezamenlijk vrije leerboeken te schrijven. Het gaat om gidsen, handleidingen, en ander lesmateriaal, voor beroep, hobby of de opleiding.

Wikiquote

Wikiquote verzamelt en ontsluit citaten en spreekwoorden, per persoon of per onderwerp.

Wikisource

Wikisource is een verzamelplaats voor bronteksten die meestal zo oud zijn dat ze inmiddels rechtevrij zijn. Het gaat om romans, oude wetten of allerlei andere soorten teksten.

Wikispecies

Wikispecies heeft tot doel plantensoorten en diersoorten te beschrijven.

Wikiversity

Wikiversity is een platform voor lessen en lesmateriaal.

Wikivoyage

Wikivoyage is een vrije reisgids. Gericht op onderwerpen die voor reizigers interessant zijn: bestemmingen, thema's en taalgidsen.

Wist je dat in oktober 2018 het WikiWoordenboek voor het eerst vanaf meer dan een miljoen verschillende apparaten werd geraadpleegd? In die maand werden voor het eerst meer dan 2,5 miljoen woorden opgezocht.

3. Programma Ondersteuning aan de community

De Nederlandstalige Wikipedia bevat bijna twee miljoen artikelen die dagelijks worden aangevuld en verbeterd door circa 1300 vrijwilligers. Ze kunnen specialist zijn op hun vakgebied, gedreven amateurs of mensen met een voorliefde voor de Nederlandse taal. Ze kunnen zeventig jaar zijn of zeventien - ze hebben allemaal iets bij te dragen. En niet alleen aan Wikipedia, maar ook aan andere Wikimedia-projecten waaronder Wikimedia Commons, WikiWoordenboek en Wikidata. Ze schrijven niet alleen de inhoud van de Wikimedia-projecten, maar bewaken ook de kwaliteit, verbeteren de software en organiseren activiteiten door heel Nederland. Wikimedia Nederland biedt deze vrijwilligers ondersteuning op praktisch, logistiek of financieel vlak.

Strategische doelen 2017 - 2020

- een gezonde Wikimedia-gemeenschap creëren waar in een goede sfeer constructief wordt samengewerkt
- een gestage instroom van nieuwe bewerkers bevorderen, waarvan een substantieel deel ook actief blijft
- bewerkers de beschikking geven over adequate middelen om hun werk te kunnen doen

3.1 Een gezonde Wikimedia-gemeenschap

De samenwerking binnen de Wikimedia-gemeenschap verloopt vrijwel geheel online en via het geschreven woord. Uit onderzoeken die de afgelopen jaren in opdracht van Wikimedia Nederland zijn uitgevoerd, komt naar voren dat veel bewerkers de werkomgeving als onplezierig ervaren. Wikimedia Nederland wil de gemeenschap ondersteunen bij het oplossen van deze problemen.

3.1.1 E-learning programma online communicatie en omgangsvormen

Het in 2017 ontwikkelde en geteste e-learning programma *Online communicatie en omgangsvormen* is in 2018 geïntroduceerd. Dit programma, opgesteld door het bureau eCoachPro, heeft als doel Wikipedianen effectiever online te laten samenwerken en communiceren - op Wikipedia maar ook in alle andere online-situaties. De nadruk ligt op het versterken van online schrijf- én leesvaardigheden. Het programma geeft de deelnemers inzicht in wat er achter de manier van communiceren van anderen (en henzelf) schuilgaat, en hoe men strategisch kan reageren, ook in moeilijke situaties.

“Ik mocht helpen bij de ontwikkeling van de cursus. Het eerste hoofdstuk gaat over de online encyclopedie en de manier waarop daar gecommuniceerd wordt tussen gebruikers: de andere hoofdstukken helpen inzicht krijgen in je eigen manier van gedrag en communicatie, onder andere aan de (interessante!) theorie van de Roos van Leary. De cursus is zeker een aanrader en ik deel graag een pluim uit als iemand hem volledig doorloopt.” - Ciell, Wikipedian

In totaal hebben dit jaar 20 mensen deelgenomen aan de e-learning training. Wikipedianen die het programma hebben gedaan zijn enthousiast.

3.1.2 Bijeenkomsten

De gemeenschap spreekt elkaar voornamelijk online. Uit ervaring blijkt dat bewerkers ook de behoefte hebben elkaar in levende lijve te ontmoeten. Ook voor de werksfeer is het goed dat bewerkers elkaar persoonlijk spreken. Wikimedia Nederland organiseert gedurende het jaar diverse bijeenkomsten en ondersteunt partnerinstellingen en vrijwilligers die ontmoetingen tussen bewerkers mogelijk maken.

Wikimedia Nederland vindt het belangrijk dat de bijeenkomsten zo inclusief mogelijk zijn en een fijne omgeving voor iedereen bieden. Ook voor mensen die gevoelig zijn voor overprikkeling. Om die reden is Wikimedia Nederland begonnen met het verzamelen van informatie over overprikkeling tijdens bijeenkomsten en het formuleren van aanbevelingen voor de organisatoren van conferenties.

Nieuwjaarsreceptie

Zaterdag 20 januari vond de nieuwjaarsreceptie van Wikimedia Nederland plaats in het Universiteitsmuseum Utrecht. Onder het toezicht van circa tachtig Wikipedianen werden zeven WikiUilen uitgereikt aan de meeste gewaardeerde bijdragen aan de Nederlandstalige Wikipedia in 2017. Daarnaast werden de winnaars van de Wikipedia Schrijfwedstrijd bekend gemaakt.

WikiVrijdag

Samen met Atria, Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis, organiseerde de gendergap werkgroep in 2018 twaalf WikiVrijdagen. Een vrijwilliger van de gendergap werkgroep is op de WikiVrijdagen aanwezig in de bibliotheek van Atria om te helpen bij het bewerken van Wikipedia. Doel is om meer vrouwen te enthousiasmeren actief mee te doen en betere informatie over vrouwen en vrouwengeschiedenis beschikbaar te maken.

“Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis, werkt graag samen met Wikimedia Nederland om een bijdrage te kunnen leveren aan het verkleinen van de gendergap op Wikipedia. Onze uitgebreide collectie naslagwerken, archieven en andere bronnen kunnen we op een uitnodigende manier onder de aandacht brengen voor het schrijven van artikelen. De WikiVrijdagen zijn onderdeel van Atria’s HUB en leiden tot het delen van kennis, tot contacten en samenwerking tussen deelnemers.”

Tjarda de Haan, hoofd Collecties bij Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis

WikiZaterdag

Ook dit jaar was om de twee weken het kantoor van Wikimedia Nederland in Utrecht open op zaterdag. Vrijwilligers komen op WikiZaterdagen bij elkaar om aan activiteiten van de vereniging te werken, om samen Wikipedia te bewerken of gewoon voor de gezelligheid. Dit jaar bezochten 54 personen een of meerdere keren een WikiZaterdag, tegenover zeventig personen in 2017. Opvallend is dat met name de algemene WikiZaterdagen terugliepen in het aantal bezoekers. De thema WikiZaterdagen daarentegen werden wel goed bezocht. Om die reden is besloten vanaf 2019 de WikiZaterdagen minder frequent te organiseren en te koppelen aan een thema.

Wiki Café Tilburg

In 2018 werd maandelijks het Wiki Café georganiseerd in de Bibliotheek Tilburg Centrum. Brabantse Wikipedia-bewerkers ontmoeten elkaar in de bibliotheek en nieuwe Wikipedianen krijgen de kans om meer te leren over schrijven, bronnenonderzoek en andere zaken rondom Wikipedia.

Wikikring Twente

Ook Bibliotheek Hengelo bood dit jaar weer steun en ruimte aan Wikipedia-groepen door samen met Wikimedia Nederland een maandelijks terugkerende Wikikring te organiseren. Om samen te schrijven

voor Wikipedia, bijvoorbeeld over Twente. Het gaat vooral om het offline plezier van online kennisdeling.

Meer informatie over onze samenwerking met bibliotheken leest u in hoofdstuk 4.

3.1.3 WikiconNL

Na de 10e Wikimedia Conferentie Nederland (WCN), die in 2017 plaatsvond, is besloten om een andere vorm voor een grote bijeenkomst te ontwikkelen. Een bijeenkomst nieuwe stijl, speciaal voor organisaties en geïnteresseerden die deel uitmaken van de Wikimedia-beweging, haar een goed hart toedragen, of actief zijn op het gebied van open kennis, open cultuur of open data. Hierbij kunt u denken aan: Wikimedianen, onderzoekers, Wikimedia-grootgebruikers, medewerkers van archieven, bibliotheken, musea en andere erfgoedinstellingen en geïnteresseerden in open source toepassingen. De eerste WikiconNL, de voortzetting van de WCN, vindt plaats op 8 en 9 maart 2019.

3.1.4 Survey onder bewerkers en lezers

In 2013 en 2015 heeft Wikimedia Nederland [een onderzoek](#) uitgevoerd onder Wikipediabewerkers. De focus in die onderzoeken lag op het verkrijgen van inzicht in het profiel, de wensen, behoeften en verwachtingen van de achterban van Wikimedia Nederland. In 2018 is het onderzoek herhaald en is vooral ingezoomd op ontwikkelingen op het gebied van deelname door vrouwen, werksfeer en conflictoplossing.

Van 1 december tot 16 december konden ingelogde Wikipediabewerkers de survey invullen: zij zagen een banner op Wikipedia met een link naar de survey. Daarnaast zijn de 250 meest actieve Wikipedianen via hun overlegpagina persoonlijk benaderd met het verzoek om deel te nemen aan de survey. Dit betekent wel dat de resultaten mogelijk een bias hebben in de richting van de zeer actieve gebruikers. In totaal zijn 303 formulieren ontvangen. Onderstaand een samenvatting van de respons:

Kennis delen is de belangrijkste motivatie voor bewerkers

Voor het merendeel van de bewerkers is de belangrijkste reden voor het leveren van een inhoudelijke bijdrage aan Wikipedia het willen delen van kennis en informatie. Het ontbreken van onderwerpen op Wikipedia is dan ook de meest genoemde reden voor het beginnen met het bewerken van Wikipedia.

Merendeel van de bewerkers communiceert onderling

De meerderheid van de bewerkers communiceert met andere bewerkers; slechts één op de zeven doet dit nooit. Overlegpagina's zijn hiervoor het meest gebruikte communicatiemiddel, gevolgd door 'De Kroeg' en persoonlijke e-mail. Een kwart van de bewerkers ontmoet andere Wikipediabewerkers ook wel eens persoonlijk. De meest genoemde reden voor het bezoeken van een bijeenkomst voor Wikipedianen is dan ook het ontmoeten van andere bewerkers. Een derde van alle bewerkers heeft geen interesse in de bijeenkomsten voor Wikipedianen en heeft daarom ook nog nooit een bijeenkomst bezocht.

Wikipediagemeenschap is weinig divers

De Wikipediagemeenschap bestaat in meerderheid uit Nederlandse, hoogopgeleide mannen met een leeftijd van boven de 40 jaar. Slechts 10% van de bewerkers is vrouw en 3% van de bewerkers heeft een niet-westerse migratieachtergrond. Volgens de meerderheid van de bewerkers heeft een laag aandeel vrouwelijke bewerkers negatieve gevolgen voor met name de diversiteit aan onderwerpen. Volgens een zesde van de bewerkers heeft (ook) een kleiner aandeel bewerkers met een niet-westerse migratieachtergrond negatieve gevolgen voor de diversiteit aan onderwerpen.

Werksfeer vormt een belangrijke drempel

De werksfeer bij de Nederlandstalige Wikipedia is door de bewerkers vooral omschreven als 'ruzieachtig' (45%), maar wordt daarnaast ook vaak als 'constructief' ervaren. De werksfeer vormt de belangrijkste reden voor stress bij het bewerken en voor de overweging van bewerkers om te stoppen met het bewerken van Wikipedia. Tevens vormt het een drempel voor een sterkere betrokkenheid van bewerkers bij activiteiten. Zo is de negatieve werksfeer door een aantal bewerkers genoemd als reden om geen functie te willen bekleden en als reden om niet bij te willen dragen aan de Movement Strategy 2030. Daarnaast is het verbeteren van de sfeer en onderlinge communicatie de meest gewenste verandering.

Inhoudelijke kwaliteit belangrijk aspect voor bewerkers

De inhoudelijke kwaliteit van artikelen en het brongebruik hierbij zijn belangrijke aspecten voor de bewerkers. Voor het onderbouwen van een artikel op de Nederlandstalige Wikipedia, zijn een artikel in een peer-reviewed wetenschappelijk tijdschrift en een statistische database van wetenschappelijke en overheidsinstellingen volgens bewerkers veruit de best bruikbare bronnen. Social media en oral history scoren laag. Daarnaast is de te lage kwaliteit van bewerkingen door anderen voor een zesde van de bewerkers een oorzaak van werkstress. Tevens is het verbeteren van de inhoudelijke kwaliteit van artikelen één van de meest genoemde verbeterpunten binnen de Wikimediabeweging.

Klein deel van de bewerkers is actief betrokken bij Movement Strategy 2030

Ongeveer de helft van de bewerkers heeft weleens gehoord van Movement Strategy 2030. Van deze bewerkers heeft slechts een tiende ook actief deelgenomen aan het strategieproces, door bijvoorbeeld het bijwonen van een discussiebijeenkomst, het deelnemen aan een online discussie of het leveren van commentaar op teksten. Dit staat gelijk aan slechts 6% van alle bewerkers. Een vijfde van de bewerkers is bereid om (in de toekomst) een bijdrage te leveren aan Movement Strategy 2030. Het merendeel van hen wil dit (alleen) doen door commentaar te leveren op stukken.

Wie is de Wikimedia-beweging?

- [Duizenden vrijwilligers maken de inhoud en bepalen de regels van projecten als Wikipedia en Wikimedia Commons](#)
- [De Wikimedia Foundation beheert de servers, ontwikkelt de software, werft fondsen en handelt juridische zaken af](#)
- [Lokale Wikimedia-verenigingen, waaronder Wikimedia Nederland, ondersteunen vrijwilligers en zetten samenwerkingen op met kennis- en erfgoedinstellingen](#)

3.1.5 Trainingen

Ook in 2018 heeft Wikimedia Nederland weer diverse workshops georganiseerd waar vrijwilligers hun specialistische en technische kennis deelden met anderen.

Met name tijdens de Techstorm zijn er diverse trainingen georganiseerd:

- Commons tools/GWT
- Python
- Wikidata
- Sparql
- Open Refine
- Pattypan
- MediaWikia
- Pywikibot
- Getting started with Commons Android app development
- Introduction to Wikicite

3.2 Nieuwe bewerkers

Bij edit-a-thons en trainingen kwam naar voren dat veel nieuwe bewerkers het lastig vinden om een antwoord te vinden op praktische vragen over het bewerken van Wikipedia.

Handleiding

Wikimedia Nederland heeft met hulp van ervaren Wikipediaan Lodewijk Gelauff een *Handleiding Wikipedia* geschreven. De eerste versie werd in december 2017 beschikbaar gesteld op Wikimedia Commons. In juli 2018 is op basis van feedback vanuit de Wikimedia-beweging een tweede versie geüpload. Eind september 2018 werd de handleiding ook in boekvorm uitgegeven door Van Duuren Media. Het eerste gedrukte exemplaar van de handleiding 'Schrijven voor Wikipedia' reikte Frans Grijzenhout, voorzitter Wikimedia Nederland, op zaterdag 29 september uit aan emeritus hoogleraar psychologie Dolph Kohnstamm. De presentatie vond plaats tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) in het Spoorwegmuseum te Utrecht. In 2018 werden 583 exemplaren van de handleiding verkocht.

Beginnerstrainingen

Ervaring leert dat eenmalige schrijfevents nauwelijks rendement hebben in termen werven van nieuwe bewerkers of creëren van nieuwe inhoud. Om die reden is Wikimedia Nederland dit jaar gestopt met de organisatie van dergelijke activiteiten. In plaats daarvan heeft Wikimedia Nederland een serie Introductie Workshops georganiseerd.

Op 15, 29 maart en 12 april werden Introductie Workshops georganiseerd op het kantoor van Wikimedia Nederland. In vogelvlucht werd met de deelnemers gekeken naar welke Wikimedia-projecten er naast Wikipedia nog meer zijn en hoe zij mee kunnen doen. In totaal namen 18 mensen deel aan deze Introductie Workshops.

Tijdens de 'Verdiepingsmiddagen Wikipedia bewerken' op 26 mei en 9 juni kregen de deelnemers van de introductie workshops de mogelijkheid wat meer de diepte in te gaan. Hier namen 14 mensen aan deel.

Voor de begeleiding van nieuwe bewerkers is de Facebookgroep 'Wikivragen!' gefaciliteerd, gebaseerd op de positieve ervaringen van de gendergap Facebookgroep. Deze Facebookgroep heeft inmiddels 14 leden, waaronder 6 ervaren Wikipedianen die de rol als begeleider op zich hebben genomen.

3.3 Steun voor de bewerkers

In samenwerking met de vrijwilligers die actief zijn in Wikimedia-projecten zoals Wikipedia, zet Wikimedia Nederland zich ervoor in om informatie en materiaal te verzamelen en beschikbaar te maken.

Wikimedia Nederland biedt vrijwilligers ondersteuning op diverse manieren waaronder:

- ondersteuning van door vrijwilligers georganiseerde activiteiten op het gebied van communicatie en logistiek
- werving van fondsen
- financiële ondersteuning kleine activiteiten (FOKA)
- verstrekking van reisbeurzen voor deelname aan internationale bijeenkomsten
- ondersteuning bij geschillen van bewerkers over onjuist gebruik van tekst en beeld dat onder open licentie op de Wikimedia-projecten is vrijgegeven

In 2018 zijn in totaal vijf Foka-aanvragen toegekend voor een totaalbedrag van € 790,16. Het waren reiskosten, entreegelden en prijzengeld voor schrijfbijeenkomsten die Wikimedia Nederland heeft vergoed. Eén aanvraag betrof de organisatie van een bijeenkomst van moderatoren van de Nederlandstalige Wikipedia.

FOKA-beurs gebruikt voor de aanschaf van twee boeken om artikelen te verbeteren

door Natuur12

De boeken hebben mij in staat gesteld om een tweetal auteursrechtenschendingen op te sporen. Namelijk het artikel over Willem Pompe en het naar hem vernoemde instituut. Met behulp van het boek *16 juristen en hun filosofische inspiratie* en een tweetal andere bronnen heb ik een nieuw, vollediger en uitgebreider artikel kunnen schrijven. Voor de volgende toevoeging kon ik zowel *16 juristen* als *Juristenportretten* gebruiken. Dit betrof een toevoeging voor het lemma Gerard Wiarda. Wiarda is een van de bekendste juristen die Nederland gekend heeft. Vooral vanwege zijn diverse hoge positief binnen de rechtspraak. Dankzij *16 juristen* en *Juristenportretten* was ik in staat om Wiarda een lemma te geven dat hij verdient. Vervolgens heeft Wim van der Grinten een uitbreiding gekregen. Deze jurist is dan wel minder bekend of voornaam dan Wiarda en heeft een (mijn mening) minder spannende specialisatie maar dankzij *Juristenportretten* heeft hij nu een redelijk volledige biografie. Vervolgens heb ik nog een artikel geschreven over Hendrik van Eikema Hommes. Een wat eigenaardige jurist die eigenlijk nooit uit de schaduw van zijn leermeester heeft weten te stappen. Momenteel zit er een artikel over Maarten Pleun Vrij in de pijpleiding. Een van de grotere strafrechtjuristen van de vorige eeuw. De boeken bieden nog redelijk wat materiaal voor meer artikelen/uitbreidingen dus wordt vervolgd!

Er zijn gedurende het jaar 15 reisbeurzen verstrekt aan Nederlandse vrijwilligers voor deelname aan

- MediaWiki Hackathon Barcelona - 4
- Wikimania Kaapstad - 6
- GLAMWiki Tel Aviv - 3
- Semantic Mediawiki - 1
- WikiCite - 1

Voor het eerst gaven we ook een reisbeurs aan een medewerker van een van onze samenwerkingspartners voor het bijwonen van de GLAMWiki conferentie.

“Op GLAMWiki 2018 kwamen mensen uit de Wikimedia wereld en de GLAM sector bij elkaar om vooral veel samen te werken. Naast het uploaden van zo’n 1600 Tweede Wereldoorlog bronnen naar Wikimedia Commons had ik weinig ervaring met Wikimedia en GLAMWiki. Dat is inmiddels veranderd, als deelnemer van de conferentie word je direct gedoopt tot Wikimediiaan. Ik heb de conferentie ervaren als een warm bad, waarbij ik me direct welkom voelde. Een gevoel van herkenning was al snel aanwezig.”

Janneke Jorna, Collectiespecialist WO2 Open Data Depot, heeft met een WMNL scholarship de GLAMWiki conferentie in Tel Aviv bijgewoond

3.3.1 Bronnen

Het behoeft weinig uitleg dat goede journalistiek en Wikipedia iets gemeen hebben: ze willen allebei op een betrouwbare en transparante manier toegang geven tot relevante informatie. Artikelen moeten helder geschreven zijn en onderbouwd met bronverwijzingen. Om Nederlandse vrijwilligers, die actief zijn in Wikimedia-projecten zoals Wikipedia, te ondersteunen in de zoektocht naar betrouwbare bronnen heeft Wikimedia Nederland in 2018 de Nederlandse media benaderd. Het verzoek werd

neergelegd om een aantal accounts gratis ter beschikking te stellen. De Correspondent reageerde positief en Wikimedia Nederland heeft de gratis accounts aangeboden binnen de vrijwilligersgemeenschap.

3.3.2 Spiekbriefjes

Analoog aan het 'Spiekbriefje voor Broncode bewerken', is in 2018 ook een 'Spiekbriefje Visueel bewerken' ontwikkeld met een korte uitleg van de verschillende knoppen. Een handig document voor bewerkers om te gebruiken tijdens schrijfmiddagen of in combinatie met andere instructie-documenten.

4. Programma Inhoud

Wikimedia Nederland zet zich in om informatie en materiaal beschikbaar te maken via de Wikimediaprojecten. Dit gebeurt in samenwerking met de vrijwilligers én met erfgoed-, kennis- en onderwijsinstellingen.

Waar nodig mengt Wikimedia Nederland zich in het maatschappelijk debat over het auteursrecht en de vrijheid van het internet.

Doelstellingen

- [Samenwerken met externe organisaties: nauwer samenwerken met externe organisaties en meer inspelen op wat hen motiveert om kennis en cultuur uit te dragen.](#)
- [Brede en diverse kennis: de kennis op Wikimedia-projecten is zo breed en divers mogelijk. Aandacht richten op vakgebieden die nu nog ondervertegenwoordigd zijn.](#)
- [Lobby en voorlichting over vrije kennis: Wikimedia Nederland is een pleitbezorger voor vrije kennis. WMNL geeft voorlichting over de Wikimedia-projecten, de beweging, en haar missie en visie.](#)
- [Inzicht verkrijgen in de wensen en ervaringen van Wikipedia-lezers en hoe professionals de op hun vakgebied geboden informatie beoordelen.](#)
- [Stimuleren en ondersteunen van gebruik van andere vormen van kennisrepresentatie, zoals audio, video, animaties en infographics.](#)
- [Als pleitbezorgers voor vrije kennis informatie en voorlichting geven over de manier waarop de Wikimedia-projecten aan vrije kennis bijdragen.](#)

4.1 Samenwerken met externe organisaties

Wikimedia Nederland motiveert, adviseert en begeleidt culturele instellingen bij het vrijgeven en uploaden van (beeld)materiaal en het ontwikkelen van gezamenlijke activiteiten. Daarnaast biedt Wikimedia Nederland ondersteuning bij de werving en begeleiding van Wikipedians in Residence.

Content- en beelddonaties worden gestimuleerd en gefaciliteerd door het organiseren van trainingen in gebruik van upload tools, hackathons en uploadsessies en (financiële) ondersteuning van kleine GLAMs. Het gebruik van gedoneerd materiaal stimuleert Wikimedia Nederland door het organiseren van online schrijfevenementen en challenges en eventueel edit-a-thons voor ervaren bewerkers.

4.1.1 Wikimedians in Residence

Soms kiezen musea en archieven ervoor om een ervaren gebruiker van van Wikipedia of Wikimedia (tijdelijk) in dienst te nemen. Een zogenaamde *Wikimedian in Residence* (WiR). Hij/zij werkt zelf niet of nauwelijks aan artikelen, maar houdt zich bijvoorbeeld bezig met de coördinatie van contentdonaties. Ze fungeren als ambassadeurs voor open kennis binnen de organisatie.

Michelle van Lanschot was in 2018 als WiR actief bij Erfgoed Gelderland en organiseerde in samenwerking met Wikimedia Nederland diverse projecten bij een aantal erfgoedinstellingen. Ze introduceerde Wikimedia bij Gelderse erfgoedinstellingen waaronder het Nederlands Openluchtmuseum, het Afrika Museum, het Kijk-en Luistermuseum en het Van 't Lindenhoutmuseum en overtuigde ze van het belang om meer Gelders erfgoed op Wikimedia beschikbaar te stellen.

De handleiding 'Werken met Wikimedia' die Michelle van Lanschot heeft opgesteld voor medewerkers van erfgoedinstellingen werd in 2018 geactualiseerd en regelmatig ingezet bij workshops en cursussen. De handleiding gaat in op het werken met Wikipedia, Wikimedia Commons en Wikidata. Het document besteedt daarnaast aandacht aan auteursrechten en het gebruik van Creative Commons-licenties.

Wiki-Wetenschappers

In 2018 trok Stichting Academisch Erfgoed (SAE) als eerste Nederlandse instelling een Wikidata specialist aan voor het project 'Wiki-Wetenschappers'. Dit project startte in het najaar van 2018 met als doel belangrijke personen uit de wetenschappelijke geschiedenis van Nederland, sinds 1575 in Wikidata op te nemen. Om dit te realiseren heeft de SAE een WiR in dienst genomen voor 0,6 fte voor een periode van een half jaar. Belangrijkste taak is het centraal, gestructureerd en geredigeerd toegankelijk maken van de historische gegevens van Nederlandse hoogleraren en vooraanstaande wetenschappers. Wikimedia Nederland is lid van de stuurgroepen die toezicht houden op de activiteiten van deze WiRs en was betrokken bij het organiseren van trainingen en schrijfbijeenkomsten.

UNESCO Nederland

Ook bij UNESCO Nederland is in 2018 het Wikimedian-in-Residence-programma voortgezet. Bij UNESCO ligt nadruk op Caribisch en Surinaams erfgoed. Het UNESCO programma legde de basis voor het project "Wiki goes Caribbean", dat vanaf 2019 onderdeel zal zijn van het werkprogramma van Wikimedia Nederland. Dit programma wil actieve deelname aan Wiki-projecten vanuit Caribisch Nederland en door de Antilliaanse gemeenschap in Nederland stimuleren. Einddoel is om meer en betere kennis via de Wikimediaprojecten beschikbaar te maken.

UNESCO Nederland verleent patronage aan WikiGoesCaribbean en zal zo bij de activiteiten betrokken blijven.

Content- en beelddonaties partners en projecten WMNL in 2018

Atlas der Neederlanden UvA	634
International Film Festival Rotterdam 2018	42
Afbeeldingen Anna Maria de Koker	11
Filosofie teksten Koninklijke Bibliotheek	201
Images from Nationaal Museum van Wereldculturen 2017 12	161
Images from Woordenboek Populair Frans - Nederlands	36
Lies Lefever	1
Media from Netwerk Oorlogsbronnen	1593
Photographs by Abram Joseph Bonda	158
Der naturen bloeme	461
Upload Nationaal Museum van Wereldculturen Carribean	2216
Women Tech Storm beelden	99
Wiki Tech Storm beelden algemeen	99
Wiki Tech Storm beelden - middeleeuwse boeken	26
Wiki Tech Storm - bezoek ridderzaal	19
Images from Nationaal Archief donated in 2018	5
Nederlands Instituut voor Militaire Historie 2018	1895
Upload Nationaal Museum van Wereldculturen Maleisie	235
Wikiportret 2018	559
Hortus Botanicus Fotoworkshop Leiden sept 2018	191
Wiki Loves Monuments 2018 in Aruba	240
Totaal	8882

4.1.2 Samenwerking met erfgoedinstellingen

Collecties delen met Wikimedia betekent collecties delen met de wereld. Dat komt omdat Wikipedia, Wikimedia Commons en Wikidata wereldwijd een miljoenenpubliek hebben. Steeds meer erfgoedinstellingen willen daarom hun digitale collecties via Wikimedia beschikbaar stellen voor hergebruik. Kennisbijeenkomsten en symposia over dit onderwerp worden dan ook goed bezocht. Er wordt tijdens deze bijeenkomsten dieper ingegaan op de voorwaarden waaraan collecties moeten voldoen om voor vrijgave via Wikimedia in aanmerking te komen. Er wordt getoond op welke manieren dat kan, en welke keuzes daarin het beste gemaakt kunnen worden.

Kennisbijeenkomst erfgoed op Wikimedia

Voor veel erfgoedinstellingen is nog niet helemaal duidelijk hoe zij hun collectie beschikbaar kunnen stellen voor hergebruik. Waar moet je collectie aan voldoen? Hoe zit het met auteursrechten? En hoe upload je je collectie eigenlijk naar Wikimedia? Reden voor Wikimedia Nederland om op 24 april op het kantoor van Wikimedia Nederland te Utrecht een *Kennisbijeenkomst Erfgoed op Wikimedia* te organiseren. In totaal namen 30 erfgoedprofessionals deel aan deze bijeenkomst. In oktober was er een vergelijkbare bijeenkomst bij Tresoar in Leeuwarden, speciaal voor instellingen uit de provincie Friesland. Er was veel belangstelling onder de aanwezigen en Wikimedia Nederland is voornemens in 2019 het contact met erfgoedinstellingen verder uit te diepen.

Contentdonatie Netwerk Oorlogsbronnen

Van schrijnende beelden van de hongerwinter in Den Haag, tot de sloop van wijken voor de bouw van de Atlantikwall en vluchtende NSB'ers op Dolle Dinsdag. Fotograaf Menno Huizinga legde Den Haag in de Tweede Wereldoorlog op unieke wijze vast. De bijna achthonderd foto's van zijn hand uit de collectie van het NIOD vormen de meest omvangrijke bijdrage aan het WO2 Open Data Depot van het Netwerk Oorlogsbronnen (NOB). De oorlogsbronnen in het WO2 Open Data Depot-project kunnen vrijelijk worden gebruikt. Om bijvoorbeeld artikelen op Wikipedia over verzet te voorzien van relevant beeldmateriaal in het kader van [de Maand van Verzet](#) op Wikipedia. Of om te gebruiken door bijvoorbeeld scholieren voor hun werkstuk, in kranten of in documentaires en door conservatoren en curatoren in tentoonstellingen, apps of games. [Bekijk de collectie Huizinga en andere open oorlogsbronnen op Wikimedia Commons.](#)

Met de bijna achthonderd foto's van Menno Huizinga van Den Haag in de Tweede Wereldoorlog is het WO2 Open Data Depot van het Netwerk Oorlogsbronnen (NOB) in het voorjaar van 2018 gelanceerd. Gedurende het jaar zijn er vele oorlogsbronnen toegevoegd aan Wikimedia Commons: het [WO2 Open Data Depot bevat nu bijna 1600 foto's en films.](#)

De grootste nieuwe aanwinst behelst de collecties van de Film- en Fotodienst der NSB. Zo'n [zeshonderd propagandafoto's](#) en [170 -films](#) zijn als publiek domein gemarkeerd. De aantrekkingskracht van de NSB - in 1943 telde de beweging 100.000 leden - is in de historiografie een onderbelicht thema waar pas de laatste jaren meer aandacht voor is. Door het materiaal online vrij te geven maakt het Netwerk Oorlogsbronnen grootschalig en laagdrempelig onderzoek mogelijk. Naast het NSB-propagandamateriaal zijn er tientallen gefotografeerde WO2-objecten gepubliceerd op Wikimedia Commons. Zoals de [vermomningsbril van verzetsstrijdster Hannie Schaft](#), een foto toestel waarmee in het geheim Duitse V2 raketten, verdedigingswerken en voertuigen zijn vastgelegd, en een in Rotterdam gebruikte capitulatievlag.

Het gebeurt niet vaak dat beeldmateriaal uit de Tweede Wereldoorlog in het publiek domein of met een open licentie wordt gepubliceerd. Omdat er niet veel origineel beeldmateriaal uit 1940-1945 is, en omdat er veelal nog auteursrechten rusten op werken uit deze jaren. Wikimedia Nederland heeft NOB hulp geboden bij de publicatie van rechtenvrij WO2-materiaal op Wikimedia Commons om het hergebruik van de open oorlogsbronnen te stimuleren.

Luchtfoto's van vooroorlogs Nederland

De samenwerking met het Nederlands Instituut voor Militaire Historie heeft ertoe geleid dat in 2018 [bijna 2.000 historische luchtfoto's](#) naar Wikimedia Commons werden geupload. Dankzij al deze beelden is een completer overzicht ontstaan van hoe Nederland er in de jaren '20 en '30 van de 20e eeuw van boven uitzag. Na plaatsing op Commons hebben Wikimediavrijwilligers veel verbeteringen aangebracht in de metadata. Onjuiste informatie werd gecorrigeerd en ontbrekende informatie aangevuld.

Workshop Wikidata voor culturele instellingen en hun collecties

Netwerk Digitaal Erfgoed, Europeana en Wikimedia Nederland organiseerden op 12 oktober een Wikidata workshop voor de erfgoedsector. De workshop, waaraan 27 erfgoedprofessionals uit heel Nederland deelnamen, gaf praktijkvoorbeelden over hoe culturele instellingen de kwaliteit van hun collecties naar een hoger niveau kunnen tillen door te linken met Wikidata.

"Aan de ene kant zou ik graag meer van dit soort workshops zien, met name workshops die theorie en praktijk combineren. Aan de andere kant voel ik, als iemand die in een museum werkt, de behoefte om al deze mogelijkheden te situeren: hoe gaan we dit in onze instelling implementeren? Wat betekent het voor onze collecties? Zullen de gegevens uit Wikidata terugvloeden in ons eigen collectie systeem? Ik heb het gevoel dat ik meer wil weten over hoe het semantische web onze eigen collecties en processen kan voeden".

Wikidata workshop deelnemer

Bron: <https://pro.europeana.eu/post/what-dutch-glams-want-from-wikidata>

Afbeeldingsprint Gelders Erfgoed

In 2017 nam Erfgoedcentrum Rozet uit Arnhem deel aan een Wikimedia-project van Erfgoed Gelderland met als doel meer Gelders erfgoed beschikbaar stellen voor gebruik op Wikipedia. In het kader van dit project maakte het Erfgoedcentrum haar gravures van bekende personen (o.a. Romeinse Keizers) en Arnhemse en Gelderse buitenplaatsen (zoals Bronbeek en kasteel Middachten) beschikbaar via Wikimedia Commons. Als vervolgstap werd van 5 tot en met 18 november een afbeeldingsprint georganiseerd om deze gravures een plek te geven bij relevante Wikipedia artikelen, in zoveel mogelijk taalversies. Zo werd het Arnhems erfgoed ook internationaal zichtbaar.

Opvallend is dat in november 2018 er maar liefst 88.642 pagina's op Wikipedia (en andere Wikimedia-sites) met afbeeldingen uit de collectie van het Erfgoedcentrum Rozet waren bekeken, ten opzichte van 13.398 in oktober 2018.

Meer contentdonaties, rond de thema's Nederland en de Wereld, Natuur en Gender Gap zijn beschreven in 4.2.

4.1.2.1 Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed en Leeuwarden-Friesland Europees Culturele Hoofdstad

Heel 2018 droegen Leeuwarden-Fryslân (Nederland) en Valletta (Malta) de titel Culturele Hoofdstad van Europa. Een mooie gelegenheid om ook binnen Wikimedia projecten aandacht te schenken aan Leeuwarden en Friesland.

Schrijfweken

Van 1 tot 14 oktober organiseerde Wikimedia Nederland schrijfweken over Friesland op Wikipedia. Gedurende deze 2 weken werd iedereen aangemoedigd om artikelen rond het thema Friesland te schrijven of te verbeteren. Het leidde in totaal tot 44 nieuwe en/of verbeterde artikelen.

Kennisbijeenkomst in Leeuwarden: erfgoed op Wikimedia

Wikimedia Nederland organiseerde op 1 oktober een kennismiddag bij Tresoar in Leeuwarden waaraan 25 erfgoedprofessionals deelnamen. Tijdens deze bijeenkomst werd dieper ingegaan op de voorwaarden waaraan collecties moeten voldoen om voor vrijgave via Wikimedia in aanmerking te komen.

4.1.3 Openbare bibliotheken

Wikimedia Nederland en de bibliotheken vinden elkaar in hun missie om kennis beschikbaar te maken, en om (digitale) vaardigheden aan te leren. Openbare bibliotheken zijn voor Wikimedia Nederland interessant als partners met een groot netwerk van gebruikers en vrijwilligers. Daarom richten activiteiten zich vooral op het gezamenlijk bijdragen aan en kennis nemen van de verschillende Wikimedia-platforms.

Wiki Cafés en Wikikringen

De Bibliotheek Midden-Brabant in Tilburg en de Bibliotheek Hengelo organiseerden in 2018 regelmatig Wiki Cafés of Wikikringen. Gezellige bijeenkomsten waar iedereen welkom was om mee te schrijven aan de grootste internet-encyclopedie ter wereld. Ervaren Wikipedia-bewerkers waren aanwezig om deelnemers te begeleiden. Soms stonden de bijeenkomsten in het teken van een bepaald thema. Zo richtte de 'Wikikring GenderGap' in de Bibliotheek Hengelo zich op het schrijven van artikelen over vrouwen en schreef de algemene Wikikring in mei over het thema Verzet. In de Bibliotheek Tilburg Centrum is gestart met het beschrijven van gemeentelijke monumenten.

WikiMonumentenRide

Bibliotheek 's Hertogenbosch organiseerde samen met Wikimedia Nederland de WikiMonumentenRide op 12 september. Samen met stadsgids Janny Viguurs en de mannen van InstaDenBosch namen 15 mensen deel aan een fietstocht langs gemeentelijke monumenten in de Bossche wijken De Muntel en 't Zand om foto's te maken van de monumenten voor Wikimedia Commons.

Subsidie voor verkenning samenwerking Wikimedia en bibliotheken

Wikimedia Nederland kreeg van de Stichting PICA een subsidie van €29.000 om te verkennen welke mogelijkheden er zijn voor een structurele samenwerking tussen Wikimedia en het Nederlandse bibliotheekveld. Het gaat dan om alle soorten bibliotheken: openbaar, universitair of specialistisch. Wikimedia Nederland werkt al langer samen met bibliotheken maar wil dat programma graag uitbreiden en verankeren. Het project loopt door tot in 2019.

“Vorig jaar heeft de Bibliotheek Midden-Brabant een ‘Fotodag Spoorzone’ georganiseerd, in samenwerking met Wikimedia Nederland, de gemeente Tilburg en een oud-NS-medewerker. Bijzondere gebouwen konden die dag gefotografeerd worden door zowel professionele als amateurfotografen. Doel was om het verhaal van vroeger via beeld te vertalen naar nu en de toekomst. Beelden werden tijdens een vervolgbijeenkomst onder begeleiding van een Wikipedian, geupload naar Wikimedia Commons waar ze voor altijd beschikbaar zijn voor de rest van de wereld. Het was een zeer succesvol project en een mooi voorbeeld van co-creatie.”

Marja Heusschen, projectmanager Digitale Bibliotheek, afdeling Innovatie

4.1.4 Samenwerking met universiteiten en hogescholen

Musea, archieven en bibliotheken zien al enkele jaren in dat samenwerking met Wikipedia kansen biedt. En wereldwijd raakt ook het (hoger) onderwijs steeds meer geïnteresseerd. Docenten ontdekken dat inhoud toevoegen aan Wikipedia, Wikidata of Wikimedia Commons een interessante werkvorm is. Studenten verbeteren hun onderzoeks-, schrijf- en digitale vaardigheden, en dragen concreet bij aan het grootste samenwerkingsproject op het gebied van kennis ooit: Wikipedia.

Met het [International Institute of Social Studies](#) verkennen we of en hoe de internationale studentengemeenschap van het ISS kan worden gemotiveerd om een bijdrage te leveren aan de Wikimediaprojecten. Na een aantal workshops is het ISS tot de conclusie gekomen om Wikimedia op te nemen in het programma academische vaardigheden. In 2019 gaan we dit verder ontwikkelen.

Schrijfweken Astronomie

Van zondag 25 februari tot en met zondag 11 maart 2018 organiseerde de Nederlandse Onderzoeksschool voor Astronomie (NOVA) samen met Wikimedia Nederland een dubbele Wikipedia schrijfweek over astronomie. Onderzoekers, studenten, voorlichters, astrofotografen en (amateur)astronomen werden uitgenodigd om artikelen rond het thema 'astronomie' op Wikipedia te verbeteren en/of uit te breiden. De dubbele schrijfweek begon wanneer de landelijke sterrenkijkdagen van 23, 24 en 25 februari eindigden.

Tijdens de schrijfweken Astronomie op Wikipedia zijn meer dan 200 artikelen aangemaakt of uitgebreid.

Vakconferentie Wetenschapscommunicatie

Op 16 april spraken enkele vrijwilligers en medewerkers van Wikimedia Nederland tijdens de jaarlijkse Vakconferentie Wetenschapscommunicatie die in het teken stond van 'Vertrouwen in wetenschapscommunicatie'. Wetenschappers vertelden hoe zij Wikimedia-projecten voor hun eigen onderzoek inzetten en hoe zij de 'door het publiek geschreven' encyclopedie beoordelen. Daarnaast werd belicht hoe Wikipedia de kwaliteit en betrouwbaarheid van de inhoud waarborgt en welke middelen er bestaan om de kwaliteit en betrouwbaarheid van Wikipedia te beoordelen.

4.2 Brede en diverse kennis

Rond de thema's: *Natuur, Nederland en de wereld* en *Gendergap* organiseert en ondersteunt Wikimedia Nederland diverse activiteiten met als doel inhoud rond deze onderwerpen systematisch en gestructureerd te verbeteren.

4.2.1 Nederland en de wereld

In 2016 is een nieuw project geïntroduceerd: Nederland en de wereld. Door middel van dit project wil Wikimedia Nederland materiaal uit de collecties van Nederlandse erfgoedinstellingen beschikbaar stellen. Materiaal dat bijzonder relevant is voor andere delen van de wereld; landen waarmee Nederland banden heeft door koloniaal-, handels- of migratieverleden.

In 2018 lag de nadruk op het beschikbaar stellen van materiaal uit de collecties van Nederlandse erfgoedinstellingen dat in het bijzonder relevant is voor andere delen van de wereld. Daarnaast werd aandacht besteed aan de impact van migratie op Nederland.

Ki Hadjar Archief

Ki Hadjar Dewantara was een pionier in de strijd om educatie voor Indonesiërs. Wikimedia Indonesië heeft hard gewerkt om zijn correspondentie uit het archief van het Museum Dewantara Kirti Griya in Yogyakarta te digitaliseren en te uploaden naar Wikimedia Commons.

In december 2017 begonnen vrijwilligers van Wikimedia Nederland met de transcriptie van de inhoud van de in het Nederlands geschreven brieven en het beschikbaar stellen hiervan via WikiSource. Omdat veel brieven met de hand geschreven waren, was het werk totaal anders dan het normale Wikisource transcriptieproces. Er was voor de handgeschreven brieven geen OCR mogelijk; de tekst moest 'handmatig' worden getranscribeerd door drie ervaren Nederlandse WikiSource-vrijwilligers. Met behulp van de tools in de proeflees-extensie van Wikisource werd het proces een stuk eenvoudiger.

April 2018 organiseerde Wikimedia Nederland een bijeenkomst op het kantoor van Wikimedia Nederland waar historici, handschriftkundigen, paleografen en wikisourcers, bijeen kwamen om te helpen met transcriberen. In december 2018 was het transcriptieproces voltooid. Er waren 365 brieven uit de collectie van het museum Dewantara Kirti Griya geüpload naar Commons. Ongeveer 160 brieven waren in het Nederlands geschreven en die zijn getranscribeerd op nl.wikisource. De meeste daarvan zijn nu ook vertaald in Bahasa Indonesia.

Het project is een goed voorbeeld van hoe Wikimedianen kunnen samenwerken over continenten heen om toegang te bieden tot kennis over een gedeelde geschiedenis. Dankzij deze samenwerking zijn brieven die meer dan een eeuw geleden door een pionier van het onderwijs zijn geschreven nu beschikbaar voor historici.

"Ik wil u bedanken voor uw vriendelijke inspanningen bij het overschrijven van die brieven. Ik kan zeggen dat het heel nuttig is voor het museum om de transcriptie in hun plaats te tonen. Op woensdag (12 december 2018) ging ik naar het museum en vertelde hoe het project hen ten goede komt. Ze waren erg dankbaar voor de samenwerking tussen het Museum, WMID en ook WMNL bij het digitaliseren van de brieven. In oktober 2018 was er een lokale museumtentoonstelling in Yogyakarta, waar elke archiefinstelling hun waardevolle spullen kunnen laten zien om tentoongesteld te worden, en sommige transcripties (en de vertalingen) werden afgedrukt en gepresenteerd voor het publiek. Sommigen van hen werden geholpen door de transcripties toen ze de brieven aan het lezen waren, en ze kunnen nu begrijpen wat er in de brieven staat. Ik was blij om hun verhaal over ons gezamenlijke project te horen."

Rachmat Wahidi, Wikimedia Indonesia

Wiki goes Caribbean

Van maart tot juli 2018 werkte UNESCO Wikipedian in Residence Daniëlle Jansen met een aantal musea samen om het erfgoed betreffende het koloniale verleden van Nederland op Wikipedia beter in kaart te brengen. In deze periode lag de focus op de erfenis van Aruba, Bonaire, Curaçao en Suriname. Dit project werd begeleid door UNESCO en Wikimedia Nederland.

Gedurende vier weken werd via skype een cursus gegeven aan werkgroepen op Aruba, Bonaire en Curaçao over Wikipedia, Wikimedia Commons en Wikidata. In totaal namen 46 mensen deel aan deze skype cursus.

Om de geschiedenis van Suriname en de Nederlandse Cariben op Wikipedia nauwkeuriger te beschrijven, richtte Wikimedia Nederland een werkgroep op onder de projectnaam 'Wiki Goes Caribbean'. Mensen met kennis van (of interesse in) de ABC-eilanden en Suriname werden uitgenodigd om nieuwe artikelen te schrijven, artikelen uit te breiden en/of afbeeldingen toe te voegen samen met andere geïnteresseerden in de projectgroep 'Wiki goes Caribbean'. Er werden informerende bijeenkomsten georganiseerd in het Rijksmuseum, het Nationaal Archief, het Wereldmuseum en het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde. Het enthousiasme was

groot en velen namen zich dan ook voor om zowel thuis als tijdens toekomstige Wiki goes Caribbean bijeenkomsten verder te werken.

Op 1 juli 2018 vertegenwoordigde Daniëlle Jansen de projectgroep op het Ketu Koti festival in de Nieuwe Kerk in Groningen. Ketu Koti, een Surinaams begrip, betekent 'Verbroken Ketenen'. Het symboliseert de afschaffing van de slavernij op 1 juli 1863 in de toenmalige koloniën Suriname en de Nederlandse Antillen.

De projectgroep maakte van september de schrijfmaand 'Suriname en het Caribisch gebied' op Wikipedia en organiseerde vanaf deze maand maandelijks schrijfmiddagen onder de naam 'Wiki goes Caribbean' in het Nationaal Archief in Den Haag.

September was ook op Aruba een belangrijke Wikimedia maand, want in september 2018 vond voor de derde keer Wiki Loves Monuments op Aruba plaats. In de paragraaf 'Wiki Loves Monuments' kunt u hier meer over lezen.

Contentdonatie Museum van Wereldculturen

Naar aanleiding van de studiemiddag Wikimedia en Caribisch Erfgoed, die in oktober 2017 plaatsvond, heeft het Nationaal Museum van Wereldculturen in april 2018 een beelddonatie gedaan betreffende hun collectie uit het Caraïbisch gebied. Een deel van die donatie bestaat uit afbeeldingen van voorwerpen, waaronder muziekinstrumenten en archeologisch materiaal. Het zwaartepunt van deze donatie ligt in de fotografische collectie. Historische foto's van begin 20e eeuw geven een beeld van gekoloniseerde gebieden, onder het bewind van Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Nederland. De foto's zijn onder meer gemaakt door de beroemde fotostudio Soublotte & Fils, vermaarde fotografen van Curaçao. Een ander groot deel is in kleur en gemaakt in de jaren 1960-1980, door fotograaf Boy Lawson. Het toenmalig hoofd van de afdeling Fotoburo van het Koninklijk Instituut voor de Tropen bezocht vele landen ter wereld en fotografeerde het dagelijks leven. Zijn foto's werden en worden gebruikt in tentoonstellingen, en waren destijds ook terug te vinden in het kindertijdschrift Samsam. Er zijn beelden beschikbaar gesteld van de natuurlijke vegetatie, industriële werkzaamheden, landbouw en architectuur van met name de Nederlandse Antillen. Benieuwd naar deze vrij te gebruiken afbeeldingen met cc-by-sa 3.0 licentie? [Bekijk ze op Wikimedia Commons.](#)

4.2.3 Gendergap

Wikipedia is vooral sterk in het verstrekken van informatie over onderwerpen die traditioneel door mannen belangrijk worden gevonden, zoals techniek, sport, wetenschap en science fiction. De Gendergap-werkgroep probeert sinds 2015 met het Wikiproject Gendergap deze kloof te verkleinen door meer artikelen over vrouwen en vrouw-gerelateerde onderwerpen te beschrijven op Wikipedia en zusterprojecten. Daarnaast tracht de gendergap werkgroep vrouwen te motiveren om bij te dragen aan Wikipedia. De focus van de activiteiten ligt op informeren, enthousiasmeren en activeren van nieuwe bewerkers.

Gendergap schrijfbijeenkomsten

De Gendergap-werkgroep organiseerde in 2018 regelmatig schrijfbijeenkomsten over vrouwen en vrouw-gerelateerde onderwerpen. :

- Elke 3e vrijdag in de maand - WikiVrijdag bij Atria in Amsterdam
- Elke 1e zaterdag in de maand - WikiZaterdag bij Wikimedia Nederland in Utrecht
- Maandelijks de Wikikring Gendergap bij bibliotheek Hengelo

Internationale Vrouwendag

8 maart is het Internationale Vrouwendag. Vrouwen over de hele wereld komen bij elkaar om hun vrouwzijn te vieren. Maar ook om te laten zien dat gelijke rechten en kansen tussen vrouwen en mannen nog niet vanzelfsprekend zijn. Ook in 2018 werden in Nederland op deze dag speciale evenementen georganiseerd binnen dit thema:

Wikimedia Nederland en de Zweedse Ambassade

De gendergap werkgroep van Wikimedia en de Zweedse Ambassade bundelden op Internationale Vrouwendag hun krachten om de internet gendergap - ongelijkheid tussen het aantal mannen en vrouwen op internet - aandacht te geven. De Zweedse regering is de eerste regering ter wereld die een feministisch buitenlandbeleid heeft afgekondigd, waarbij gelijke vertegenwoordiging voor mannen en vrouwen een van de fundamenteën is. De gendergap werkgroep werkt al enkele jaren hard aan het verkleinen van de #Wikigap binnen Wikimedia projecten. Op 8 maart vond een uniek evenement plaats waarbij op de residentie van de Zweedse Ambassade in Den Haag een middag werd gewerkt aan Wikipedia-artikelen over toonaangevende vrouwen in wetenschap, bedrijfsleven, cultuur en politiek. Dit evenement was onderdeel van een internationale actie waaraan 40 (!) ambassades deelnamen.

Speciale schrijfavond Wikikring Twente GenderGap

Op donderdag 8 maart organiseerde de Wikikring GenderGap een speciale schrijfavond in Bibliotheek Hengelo in het kader van Internationale Vrouwendag. Inspirerende sprekers als Marjan Berk en Karin Dijkman waren aanwezig en de Minikronieken van Masja de Roy werden getoond.

De vrouwen die je nooit hebt ontmoet

Iberocoop organiseerde van 5 maart t/m 9 april de internationale schrijfwedstrijd *The women you have never met* om de gendergap te verkleinen. Binnen de Nederlandstalige Wikipedia werd deze door de projectgroep Gendergap georganiseerd. Het doel was te schrijven over vrouwen, vrouwenorganisaties of feministische bewegingen. Acht deelnemers schreven in totaal 160 nieuwe artikelen geschreven en breidden een aantal artikelen uit. Een forse groei ten opzichte van de wedstrijd in 2017.

Wikivrouwen TechStorm

Van 10 -12 mei organiseerde Wikimedia Nederland de eerste WikiVrouwen TechStorm. Een evenement specifiek gericht op deelnemers die vrouw of non-binair zijn en al enige ervaring met softwareontwikkeling hadden, maar nog niet actief waren binnen Wikimedia projecten. Of die wel actief waren binnen Wikimedia, maar nog weinig of geen ontwikkel ervaring hadden. Tijdens de WikiVrouwen TechStorm werkten 27 deelnemers samen aan de techniek achter Wikipedia - de Wikimedia projecten en de Mediawiki software waar deze projecten op draaien. De WikiVrouwen Tech Storm vond plaats bij de Koninklijke Bibliotheek van Nederland. Het programma was heel divers met een detectivespel, workshops, sparql query's en leersessies met de GLAMWikiToolset.

"It was a really good initiative to get people connected with Wikimedia for who are new. I enjoyed that. thanks!"

Deelnemer Wikvrouwen Tech Storm

De deelnemers kwamen letterlijk uit alle windstreken: vanuit Duitsland, Noorwegen, Argentinië en Iran, veelal studierend in Nederland, maar soms ook gewoon de lange reis ondernemend om bij dit bijzondere evenement aanwezig te zijn.

In vervolg op de Wikivrouwen Tech Storm van mei werd in het laatste weekend van oktober de Wiki TechStorm georganiseerd bij de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Terwijl de techstorm in mei

alleen toegankelijk was voor vrouwen en non-binaire deelnemers, was de Wiki Techstorm op 26 en 27 oktober all-inclusive; deze keer waren ook mannen welkom.

De Wiki Techstorm was een middelgrote hackathon met aandacht voor:

- de techniek achter Wikipedia, zoals de software Mediawiki
- het doen van wijzigingen met behulp van Python en pywikibot
- het uitzetten van zoekopdrachten in Wikidata met behulp van Sparql

Deelnemers en culturele instellingen kregen de mogelijkheid om interessante vraagstukken op ict-gebied in te brengen. Vraagstukken met betrekking tot het delen van kennis.

In totaal namen aan de tweede editie van de TechStorm 35 deelnemers (met 14 verschillende nationaliteiten) en 15 mentoren en trainers deel om samen kennis te delen, scripts te schrijven, programma's te leren en bots te begrijpen.

Amnesty International Wiki-a-thon #BraveEdit

Op zaterdag 19 mei organiseerde Amnesty International een Wiki-a-thon in Amsterdam met als doel de positie van vrouwelijke activisten te versterken door hen een gezicht te geven en hun belangrijke werk online aan de wereld te laten zien. Zo'n 40 nieuwe Wikipedianen gingen aan de slag om deze mensenrechtenactivisten en -juristen hun welverdiende plek op Wikipedia te geven. Vrouwen zoals bijvoorbeeld Salimata Lam die zich inzet tegen slavernij op Mauritië en Topacio Reynoso die slechts 16 werd en zich in Guatamala heeft ingezet tegen de misstanden van een groot Canadees mijnbouwbedrijf. Daarnaast werden organisaties beschreven waarin vrouwen zich verenigen, zoals het Verbond van Afrikaanse Lesbiennes en Women of Zimbabwe Arise.

Amnesty International, Wikimedia Nederland, de vrijwilligers en de deelnemers waren allen zeer tevreden over het verloop en de uitkomsten van deze Wiki-a-thon.

Op 29 oktober 2012 ging Wikidata live. Wereldwijd vonden er veel festiviteiten plaats om de 6e verjaardag van Wikidata te vieren. In Nederland werd op 27 oktober tijdens de Wiki Techstorm Wikidata-taart gegeten om het te vieren.

#100wikiwomen

Na al het plezier en de mooie resultaten van de voorgaande jaren, begon op 29 november voor de derde keer een nieuwe #100wikiwomen challenge. Het idee van deze challenge is simpel: 100 dagen lang met zoveel mogelijk wikipedianen 1 artikel per dag publiceren over een vrouw op de Nederlandstalige wikipedia.

Gendergap

880 artikelen toegevoegd

57 artikelen verbeterd

20 mediabestanden aan Commons toegevoegd waarvan 60% is hergebruikt

4.2.5 Wiki Loves Monuments

In 2018 was er geen Nederlandse editie van Wiki Loves Monuments. Wel ondersteunde Wikimedia Nederland de organisatie van Wiki Loves Monuments op Aruba.

Het was de derde keer dat Wiki Loves Monuments Aruba werd georganiseerd. Er werden maar liefst 241 foto's van Arubaanse monumenten ingestuurd. Op 5 november werden de winnaars van Wiki Loves Monuments Aruba bekend gemaakt. De vierkoppige jury bestond uit twee professionele fotografen, een medewerker van het monumentenbureau en een medewerker van het monumentenfonds. De tien beste foto's namen deel aan de internationale Wiki Loves Monuments competitie waar zij helaas niet in de prijzen zijn gevallen.

4.3 Lobby en voorlichting over vrije kennis

Sinds 2013 werken een aantal landelijke Wikimedia organisaties samen in de Free Knowledge Advocacy Group EU (FKAGEU). Doel van de samenwerking is om gezamenlijk op te komen voor vrije kennis en de stem van de Wikimedia-beweging te laten horen binnen de Europese Commissie en het Europees Parlement. Wikimedia Nederland is deel van deze groep en draagt bij door financiële ondersteuning, het leveren van inhoudelijk input en waar nodig het ontwikkelen van activiteiten in Nederland ter versterking van Brusselse lobby door de Free Knowledge Advocacy Group EU.

Op 9 juni was Dimitar Dimitrov, de coördinator van de FKAGEU, aanwezig op de WikiZaterdag in Utrecht. Hij vertelde over het werk van de groep en de stand van zaken rond belangrijke dossiers zoals de hervorming van het auteursrecht. Er namen elf mensen deel aan deze bijeenkomst op het kantoor van Wikimedia Nederland.

De brochures die de FKAGEU heeft ontwikkeld waaronder de [Freedom of Panorama Brochure](#) en ['Text and Data Mining Brochure](#) heeft Wikimedia Nederland in 2018 herhaaldelijk onder de aandacht gebracht bij haar nieuwsbrieflezers en volgers op social media.

Hervorming EU auteursrecht

2018 was een cruciaal jaar voor de hervorming van het EU auteursrecht. Er waren drie keer stemmingen in het Europees Parlement over het voorstel 'Richtlijn inzake de auteursrechten in een digitale eengemaakte markt'. In samenspraak met de Free Knowledge Advocacy Group EU (FKAGEU) zijn kantoor en vrijwilligers van Wikimedia Nederland intensief bezig geweest met het lobbyen om een gunstige uitkomst van de stemming te beïnvloeden. Via de de Verenigingswiki, de WMNL-website, twitter en facebook en website hebben we aandacht gevraagd voor de stemmingen en onze positie gedeeld. We hebben de FKAGEU en de Wikimedia Foundation ondersteund bij hun lobbyactiviteiten door het vertalen van teksten in het Nederlands en gefaciliteerd dat twee Nederlandse Wikimedianen aanwezig konden zijn bij een door FKAGEU georganiseerd event in het Europees Parlement. Samen met Kennisland hebben we een lobbybrief gestuurd aan Nederlandse Europarlementariërs.

5. Communicatie, stakeholders en draagvlak

Communicatie is een integraal onderdeel van de programma's content en gemeenschap. Elke activiteit binnen deze programma's vraagt om een eigen communicatiestrategie gericht op de betreffende doelgroep(en). Bij grote activiteiten worden betaalde social media campagnes ingezet om de doelgroep te bereiken. Bepaalde doelgroepen worden daarnaast via specifieke kanalen benaderd. Enkele voorbeelden:

- Bibliotheken werden via een advertorial in het Bibliotheekblad van april 2018 geënthousiasmeerd om Wiki-bijeenkomsten in bibliotheken te organiseren
- De 'Call for papers' voor WikiconNL werd in het vierde kwartaal van 2018 uitgezet bij relevante media-kanalen binnen de erfgoed- en onderwijssector

Daarnaast ontwikkelt Wikimedia Nederland communicatie-activiteiten die niet gekoppeld zijn aan een specifiek project of activiteit, maar die organisatiebreed worden ingezet om optimaal gebruik te maken van kansen en adequaat te reageren op bedreigingen. Zo werd medio 2018 samenwerking gezocht met Van Duuren Media om de Handleiding Wikipedia in boekvorm uit te geven. Met deze uitgave hoopt Wikimedia Nederland meer mensen te stimuleren mee te werken aan Wikipedia. Tegelijkertijd draagt de handleiding bij aan de naamsbekendheid van Wikimedia Nederland.

In de media

Wikimedia Nederland projecten verschenen maar liefst 28 keer in de media in 2018. Bijna maandelijks werd over een project geschreven in (online) vakbladen, op websites van samenwerkende partners en/of vakgerelateerde organisaties. Daarnaast publiceerden zes regionale en landelijke kranten over Wikimedia Nederland, kwam Wikimedia Nederland voorbij in het Radio 1 Journaal en werd uitgelicht in een speciale aflevering van Klokhuis op een televisiezender van de Nederlandse Publieke Omroep.

Het Klokhuis is een bekend informatief jeugdprogramma van de NTR dat iedere werkdag wordt uitgezonden om 18.40 uur op Zapp (NPO 3). Kinderen tussen de negen en twaalf jaar leren via dit programma elke dag iets over de wereld om hen heen, in de breedste zin van het woord. Donderdag 25 oktober stond Het Klokhuis volledig in het teken van Wikipedia. Beelden van de Wikimedia Conferentie Nederland kwamen voorbij, evenals interviews met Wikimedianen en medewerkers op het kantoor van Wikimedia Nederland.]

- volgers op Facebook Wikimedia Nederland met 11% gestegen
- volgers op LinkedIn Companypage met 56% gestegen
- volgers op Twitter met 11% gestegen
- 562 tweets van Wikimedia Nederland
- 10 nieuwsbrieven gepubliceerd
- 1609 mailadressen geabonneerd op WMNL nieuwsbrief
- 13.988 verstuurd mails met nieuwsbrief-karakter

6. Fondsenwerving en donaties

Wikimedia Nederland wordt gefinancierd middels een programmasubsidie van de Wikimedia Foundation, donaties van particulieren, contributies en projectfinanciering.

In juni 2018 is een subsidie van stichting PICA toegekend van €27.638 ten behoeve van een veldverkenning over samenwerking met bibliotheken. In november 2018 werd Wikimedia Nederland verrast met een legaat van €53.500. Het bestuur beraadt zich over de bestemming van het legaat om in de loop van 2019 met voorstellen te komen.

In 2017 heeft Wikimedia Nederland in samenwerking met het bureau Van Dooren Advies een strategie ontwikkeld voor het realiseren van sponsoring door het bedrijfsleven, met name door kennisintensieve bedrijfstakken. In 2018 is gestart met de uitvoering van die strategie.

WMF subsidie	€ 340.000
Projectsubsidies	€27.638
Donaties	€90.528 (617 donaties, inclusief legaat)
Contributies	€ 4.187

7. De Vereniging en kantoor

Het bestuur van Wikimedia Nederland bestaat uit Justus de Bruijn, Frans Grijzenhout, Harriet de Man, Mike Nicolaije, Bart Nieuwenhuis, Marike van Roon en Michel Wesseling.

Bestuur

Frans Grijzenhout, voorzitter https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2016_KJB_7435.png

Bart Nieuwenhuis, penningmeester:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2015_Margreet_van_Dijk-1971.png

Justus de Bruijn, secretaris https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2015_Margreet_van_Dijk-2001.png

Harriet de Man, samenwerking met culturele instellingen

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2016_KJB_7465.png

Mike Nicolaije, communityzaken <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2017-DSC7508.jpg>

Marike van Roon, educatie https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2016_KJB_7477.png

Michel Wesseling, fondsenwerving https://nl.wikimedia.org/wiki/Bestand:Michel_2017_color_1.jpg

Nevenfuncties bestuursleden

Justus de Bruijn:

- Penningmeester Saxofoonkwartet Syrene

Harriet de Man

- NT2 docent
- Tolk-vertaler
- Adviseur GLAM

Mike Nicolaije

- Triagist Gezondheidszorg Asielzoekers, Arnhem
- Student geneeskunde, Maastricht

Bart Nieuwenhuis:

- Hoogleraar Universiteit Twente, Enschede
- Lector Fontys Hogescholen, Venlo
- Eigenaar Knowledge for Business Innovation, Utrecht
- Raad van Advies Master of Engineering Hogeschool Utrecht
- Raad van Advies Engineering Management Hogeschool van Amsterdam
- Raad van Advies Cinnovate, Almere

Marike van Roon

- Hoofdconservator Bijzondere Collecties en Allard Pierson Museum, Universiteit van Amsterdam
- Bestuurslid Wim Crowel Instituut
- Bestuurslid Stichting Archief Arnon Grunberg
- Bestuurslid Museum Enschedé
- Bestuurslid Stichting Academisch Erfgoed
- Voorzitter jury Joop Witteveenprijs

Michel Wesseling:

- Coördinator Research Information Services, Erasmus University Rotterdam
- Voorzitter Victorine van Schaikfonds

- Lid van de Raad van Advies van de HBO-ICT- Haagse Hogeschool
- Voorzitter Beroepenveldcommissie Informatie en Media Studies - Haagse Hogeschool
- Lid Raad van Advies KNVI
- Bestuurslid FOBID
- Secretaris Stichting BredaPhoto
- Voorzitter Stichting BredaPhoto Fund
- Voorzitter Vereniging van Eigenaren
- Bestuurslid iPoot

Kantoor

Op het kantoor van Wikimedia Nederland werkten op 31 december 2018 zes medewerkers:

- Michelle Boon, Evenementen
- Germien Cox, Communicatie
- Denise Jansen, Projectleider
- Kirsten Jansen, Officemanager
- Sandra Rientjes, Directeur
- Arne Wossink, Projectleider

Omdat de meeste medewerkers een parttime aanstelling hebben komt het totale personeelsbestand per 31 december op 3,9 fte.

Salariskosten directeur, inclusief werkgeverskosten: € 80.466. Bruto € 63.006

Uit dienst

Met ingang van 1 september heeft Jacqueline Minnema Wikimedia Nederland verlaten. Jacqueline was sinds 1 september 2017 in dienst als office manager.

In dienst

Na het vertrek van Jacqueline Minnema startte Kirsten Jansen 1 oktober 2018 bij Wikimedia Nederland als office manager.

8. Toekomstige ontwikkelingen

De strategie 2017 - 2020 Elan rond vrije kennis vormt het raamwerk voor de jaarplannen van de Vereniging Wikimedia Nederland.

Wat willen we bereiken voor 2020?

Elan rond de vrije kennis projecten van de Wikimedia-beweging, in een open community die bruist van positieve energie en in samenwerking met een breed spectrum aan samenwerkingspartners.

Dat gaan we bereiken door:

- Bevorderen vrije kennis: bijdragen aan de Wikimedia-projecten door het vrijgeven of delen van kennis wordt voor instellingen een vanzelfsprekendheid.
- Relatie met de lezers: meer inzicht verkrijgen in de wensen en ervaringen van Wikipedia-lezers.
- Ondersteunen bewerkers: optimale ondersteuning van bewerkers blijft een prioriteit.
- Vernieuwing inhoud: stimuleren gebruik van diverse vormen van kennisrepresentatie waaronder infographics, video en geluid en animaties.

Fondsenwerving

Wikimedia Nederland wordt voor het grootste deel gefinancierd door de Wikimedia Foundation. Om minder afhankelijk te worden van deze inkomstenbron, wil Wikimedia Nederland de komende jaren meer aandacht besteden aan het genereren van extra inkomsten:

- Schenkingen in de vorm giften van particulieren
- Donaties van instellingen die ons willen steunen
- Projectfinanciering middels subsidies van fondsen
- Sponsorwerving

Randvoorwaarde is dat de onafhankelijkheid van de Wikimedia-projecten altijd gewaarborgd blijft en de relatie met de financier geen afbreukrisico vormt voor de reputatie van Wikimedia Nederland of de Wikimedia-projecten.

Bestedingen en staf

Wikimedia Nederland continueert voor de komende jaren het bestaande beleid: een kleine staf met flexibele schil van medewerkers die kan worden ingehuurd op projectbasis. De verhouding uitgaven staf - projecten zal voor de komende jaren dan ook ongeveer gelijk blijven.

Internationale ontwikkelingen

In 2018 is een begin gemaakt met de praktische uitwerking van de internationale Strategische Richting. In het document Strategic Direction 2030, vastgesteld in 2017, worden twee belangrijke aandachtsgebieden genoemd: *Knowledge as a service* en *Knowledge Equity*. In 2018 zijn negen werkgroepen gevormd die, ieder voor hun eigen aandachtsgebied, de structurele veranderingen moeten identificeren die nodig zijn om de beweging vooruit te helpen. De breed samengestelde werkgroepen zullen ook concrete aanbevelingen doen voor de ratificatie en implementatie van hun voorstellen.

Zowel de voorzitter als de directeur van Wikimedia Nederland zijn actief betrokken bij de verdere ontwikkeling van deze strategie die ongetwijfeld ook kansen en uitdagingen zal bieden voor Wikimedia Nederland.

Bijlage

- Financiële jaarrekening

Colofon

Wikimedia Nederland
Mariaplaats 3
3511 LH UTRECHT

Wikimedia Nederland (KvK registratie 17189036) is statutair gevestigd te Utrecht en houdt kantoor op Mariaplaats 3, 3511 LH te Utrecht.

Opmaak en vormgeving

Design is beschikbaar onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding-Gelijk delen 4.0

Auteursrechten

De teksten in deze uitgave zijn beschikbaar onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding-Gelijk delen 4.0, met uitzondering van de controleverklaring.